

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 18 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Miklošičeva slavnost.

(Dalje.)

V silnej vročini in še silnejšem prahu dospeli smo v Kamenščak nad Ljutomerom. Tu čakalo nas je mnogo odbornikov, gosposkega in kmetkega občinstva in prav dobra narodna godba, s katero na čelu smo za deputacijo „Sokola Ljubljanskega“, ki je razvil svoj prapor, korakali navzdol v Ljutomerški trg, ki je bil praznično opravljen. Zastave, mej temi mnogo trobojnic, plapolale so raz okna, a nekoliko hiš kazalo je svoje vsakdanje lice, v znamenje, da njih lastniki neso naše gore listi. Naši politični nasprotniki v Ljutomeru so nekoliko bolj koncilijantni, nego oni v Celju in v Ptuj; tudi so s tem, da so dra. viteza Miklošiča imenovali častnim občanom, pokazali, da dobro vedo ocenjevati čast in slavo, ki od tega orjaka znanosti odseva na Ljutomer in ves okraj; a vendar ni jim bilo možno otresti po polnem narodne mržnje in pripovedovalo se nam je, da sta župan Steyrer in prvi občinski svetnik zaporedoma obojela, da bi se na ta način izognila nazdravu došlih gostov. No, gospodje iz nasprotnega tabora neso bili baš navdušeni za to slavnost, a nasprotovali jej tudi neso, v nekaterih točkah so jo celo pospeševali, v obče pa se obnašali tako dostojno, da ves dan ni bilo najmanjšega nasprotstva, temveč vseskozi uzoren red, da nismo skoro niti čutili, da bivata v Ljutomeru dve politični stranki. V tem oziru moramo tedaj dotičneje gospodi izjavljati svoje posebno priznanje.

V trgu, zlasti pa na lepem glavnem trgu, bilo je zbranega toliko občinstva, da je spreved prišlecev jedva mogel naprej. Pri slavnostnem odru, postavljenem pred občinskim uradom, pozdravil nas je jeden gg. občinski svetnikov v sicer nemškem, a srčnem govoru, ki je bil vzprejet s posebno živahnimi živio-klici.

Po svečanej sv. maši, katero je služil zlatomašnik, visokozaslužni in še vedno duševno in telesno čvrsti

gosp. dr. Muršec iz Gradca, pričela se je slavnost na glavnem trgu, kjer se je nagromadilo izredno veliko občinstva, da je bila čez polovico glavnega trga glava pri glavi. Bilo je več nego 5000 ljudi, kajti po dolgem našli smo od jedne strani do druge nad 100 glav, na široko, t. j. pred odrom pa 40 — 50 mož drug za drugim. brez teh, ki so bili na odru in za odrom in na glede na one, ki so bili po bližnjih hišah razdeljeni.

Prvi nastopil je predsednik slavnostnega odbora, gosp. dr. Gregor Krek iz Gradca, ter v izvrstnem, krepkem govoru narisal delovanje in zadolžbe slavljenika. Ker nam bode po prijaznosti gosp. dra. Kreka možno, priobčiti njegov govor per extensum, naj omenimo danes samo to, da je bil govor vzprejet s tisočnimi navdušenimi živio-klici.

Kot drugi govornik nastopil je gosp. župnik Božidar Raič, znani neustrašljivi in neumorni prvoborec štajerskih Slovencev. Ko se je njegova orjaška postava prikazala na tribino, zadoneli so mu takoj navdušeni živio-klici. Gosp. Raič poznat je kot izvrsten govornik, a ta dan bil je občudovanja vreden, kajti redki so, ki imajo na razpolaganje tako mogočen glas, toliko vztrajnosti in toliko navdušenja za stvar. V dobro uro trajajočem govoru razlagal je pomen in životopis Miklošičev, in to tako živo, tako srečno za narod preračunjeno, da je tako rekoč razvil ves naš narodni program, od ravnopravnosti v šolah in uradih do zedinjene Slovenije. Prisotni vladni poverjenik gosp. okr. glavar Trautvetter postajal je parkrat nemiren na svojem sedeži in hotel ustaviti govornika, a gosp. predsedniku slavnostnega odbora posrečilo se je utešiti pretečo opasnost in tako je gosp. Raič svoj govor — kateri bomo tudi objavili — dovršil brez ovire. Mej govorom čuli so se čisto dobro- in živio-klici, po govoru pa je nastalo burno odobravanje in od vseh strani čestitalo se je govorniku na sijajnem uspehu.

Kot tretji govornik nastopil je g. Miklošič,

znani skladatelj in učitelj v Mariboru, ter se s srčnimi besedami zahvalil občinstvu v imenu svojega slavnega a skromnega brata. (Živio! živio!)

Druge točke slavnosti na trgu izpolnjeval je krepki možki, iz vseučilišnikov, narodnih učiteljev in srednješolskih dijakov sestavljeni zbor, kateremu so se pridružili tudi 4 Ljubljanski pevci. Vsi zbori bili so jako krepko in izborno dovršeni.

Po končanem sporedu na glavnem trgu šli smo k skupnemu obedu v g. Vavpotiča prijazno gostilno. Skupnega obeda v gostilničnih sobah udeležilo se je kacic 130 osob, razen teh pa je bil ves prostrani vrt natlačen poln naroda. Obed bil je v vsacem oziru izvrsten in so vsi deležniki bili soglasnega mnenja, da se more g. Vavpotič marsikateremu gostilničarju staviti v posnemanja vreden vzgled. Izborna jed in pijača pripomoglo je veliko, da smo z nekako resignacijo prenašali uprav tropično vročino. (Dalje prih.)

Notranjska slavnost v Postojini.

Binkoštno nedeljo 1. 1881. sestalo se je na poziv vrlega g. Resmana v Postojinski Čitalnici več rodoljubov iz bližnje okolice, in ondu se je rodila in razvijala srečna in plodunska misel, prirediti veliko narodno slavnost v prid društvu „Narodni dom“. Takoj se je volil predsednikom g. dr. Juraj Štrbenec, župnik v Hrenovicah, ter ožji odbor navdušenih in požrtvovalnih mož, ki so si takoj razdelili svoje agende ter s krepko voljo in bistrim umom šli na delo. Slavnost je imela v prvi vrsti koristiti „Narodnemu domu“, na drugi strani pa vzbujati narodno zavest in ponos, ter poučevati prosto ljudstvo v vsem dobrem in koristnem. Posebna pozornost obračala se je na tem shodu na bralna društva in narodne posojilnice, katera so najprej v stanu kmeta rešiti nemškega jerobstva in suznega duba, podajoč mu duševnih in gmotnih sredstev. Prvi sad te konference je bila Postojinska posojilnica, ki

LISTEK.

Za „Narodni dom!“

Govor v Postojini 2. septembra 1883.

Rojaci moji! Avstrija naša je, kakor vam znano, večim narodom — Slovanom, Nemcem, Madjarom in Vlahom — širja, skupna domovina; vsi ti narodi imajo za svoje središče veličastno stolico preljubljene cesarske hiše, veliki Dunaj. Vsak veren in pošten Avstrijan je ponosen na skupno cesarsko mesto — na Dunaj, na to vidno znamenje mnogonarodne Avstrije!

In kako je z avstrijskimi narodi v njihovej ožjej domovini? V ožji domovini povečuje Čeh svojo zlato Prago, Hrvat svoj svetli Zagreb in Madjar svojo prekrasno Pešto: in vsak količkaj probujen Slovenec objema z vso ljubeznijo našo Ljubljano — nje dobro in slabo združeno je tesno z vsem zavednim narodom slovenskim!

Od kar se zavedamo, da smo udje jednega

slovenskega roda, da smo Slovenci, je to, da imamo svoje skupno srce, svoje narodno središče v belej Ljubljani, nekaj narodnega in zelo potrebnega za nas.

Drugi narodi naslanjajo se pri svojem naprednem delu za svojo telesno in dušno blagost na svojo preteklo zgodovino in na svoje število, druge narode jedinijo in podpirajo ugodne zemljepisne, upravne in druge razmere. Mi Slovenci pa nemamo samostojne zgodovine, ker smo jo pomagali kot trpini in sužnji drugim snovati; mi smo mali narod, a vendar upravno v šest dežel razkosani. . . . Kaj pa veže po takem nas Slovence? Kaj pa je, kar nas navdušuje in krepi pri delu za dom in narod naš? Ponosno naše ime „Slovenec“ in jezik naš, jezik slovenski, to nas druži in veže — bodimo po krajini Goričani, Istrani, Kranjci, Štajerci ali Ko-rošci, — norodna zavest pa in iskrena ljubezen do naše slovenske krvi in do naše mile slovenske zemlje: to je, kar nas navdušuje in krepi. In pri vsem trudu in domovinskem delu tolaži nas prihodnost, spodbuja nas upanje, da mora i pri nas zmagati kmalu resnica in pravica!

Naše skupno slovensko srce je, kakor smo že rekli, naša bela Ljubljana. In ravno tamkaj v srci slovenskem potreba nam je vidnega znamenja naše probujene vseslovenske skupnosti in središča našega vseslovenskega dela! In to bodi „Narodni dom“, kateremu na korist odmenjena je denarna stran naše denašnje slavnosti.

Rojaci moji! „Narodni dom“ ne sme biti navadna palača za mesto Ljubljano. Ne! „Narodni dom“ bode častni spomenik naše probujene slovenske reči, vidno znamenje vse slovenske skupnosti, „Narodni dom“ bode živa priča slovenskega napredka in navduševalna zastava slovenskim narodnim rojakom. . . . In v drugej vrsti bode „Narodni dom“ skladišče duševnega ploda. Iz „Narodnega doma“ pretakati se mora vsestransko krepko življenje v slednji ud raztrganega slovenskega života. Z „Narodnim domom“ pomnoži se naša slovenska knjiga, podpri naša domača umetnost in naša nadarjena a ubožna šolska mladina. . . .

Ker ima tedaj „Narodni dom“ takšne vzvišene in koristne namene, dolžnost je vsacega zdravega

tako vrlo deluje in napreduje, in pa množno število „bralnih društev“ po Notranjskem.

Veselica je bila s početka odmerjena za leto 1882, a ker je bilo baš to leto toliko narodnih slavnostij, ki so cepile narodne moči in je Kranjska imela letos praznovati 600 letnico združenja s preslavno vladajočo hišo Habsburško, sklenilo se je naposled, to slavnost preložiti na 2. dan sept. l. l.

In v nedeljo videla je notranjska metropola v svoji sredi tako veliko odličnega in prostega narodnega ljudstva, kakor menda še nikoli ne. Od vseh strani Kranjske, Primorske in Goriške je privrel navdušen narod, da dejanski pokaže vzajemnost vseslovensko in udeležitev bila bi gotovo še ogromnejša, da ni bilo baš ta dan poleg velike Miklošičeve slavnosti v Ljutomeru še izredno mnogo lokalnih veselice.

Iz Ljubljane so zastopali „Narodni dom“ njega odborniki: dr. Mošè, dr. Bleiweis vitez Trsteniški in g. Hribar, potem poslanca notranjska dr. Vošnjak in dr. Zarnik; na dalje so se udeležili iz Ljubljane društveniki „Čitalnice“ in nje pevskega zbora pa vrli „Sokol“ s zastavo in nad 30 članovi, ter mnogo odličnega občinstva Ljubljanskega. Posebno pa sta se mnogobrojno in korporativno udeležila pevska zbora iz Šiške in Kamnika s svojima zastavama. Neumorni Šiškarji in „Liraši“ pokazali so tudi ob tej priliki svojo žilavost, izurjenost in požrtvovalno navdušenje. Slava jim! Iz Trsta so došle deputacije „Sokola“, „Delavskega podpornega društva“ in „Čitalnice“. Zastopana je bila na dalje Gorica, Pivka, Vipavska dolina, Logatec, Planina, Cerknica, Borovnica, Vrhnika; s kratka: vsa južna Slovenija.

Lokalni odbor Postojnski, uzorno organizovan, se je potrudil na vse strani, da pristrčno in dostojno vzprejme došle goste. Prispevše na kolodvor izenadil nas je špalir nad 40 vrlih Notranjk v krasni narodni noši; njim na čelu gospica Leopoldina Vičičeva pozdravi iskrenimi besedami „Sokole“ in pevce, ter okraši njih zastave z vencem. V imenu nazdravljenih odgovori v krepkih besedah starosta „Sokolov“ g. Valentinčič in takoj na to se uredi krasni spreved, na čelu mu godba Ljubljanskega polka; pod 8 zastavami korakali smo ponosno skozi slavalok in okinčani trg na prostor veselice, travnik ob cesti proti Razdrtemu.

Na tem prostoru, lično obkoljenem z mnogobrojnimi vihrajočimi zastavami, čakalo je že nad 4000 ljudi, večidel prostega kmeškega stanu, ki so nas s krepkimi živili navdušeno pozdravili. Takoj po prihodu zastopi predsednik slavnostnega odbora, g. dr. Štrbenec, na lepo ovenčani govorniški oder ter s pristrčnimi slovi nazdravi navzočnemu občinstvu, odvijajoč s tem spored slavnosti. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. septembra.

Evropsko časništvo, skoro brez izjeme, se bavi s sestankom **Kalnoky-Ja in Bismarcka** v

uda slovenskega naroda, da stori kaj zanj, kolikor more v besedi in dejanji! Torej kdo zidaj „Narodni dom“? Kdo drugi nego ti, drago, zdravo slovensko ljudstvo sebi v čast in korist! Vse kar imaš do zdaj, mili narod naš, da! si si sam s svojim srcem, svojo bistro glavo in svojo delalno in žuljavo roko. Ker si bilo krotko in ker si govorilo slovenski, ljudstvo drago, potisnile so te nemile zgodovinske razmere iz gradov in ograjenih mest pod borno slamnato streho. Največja, najdražja svetinja vsakemu človeku, brez katere ostane hlapec: materin jezik slovenski otel te je popolnega pogina. In ko je to stoletje narodna ideja prešinila krivični stari svet, porodil si je slovenski narod v svojih zaničevanih kočah sam sebi svoje buditelje, svoje učitelje in vodnike; on sam s svojimi močmi došel je lepo stopnjo omike in napredka. Le v sebi samem ima naš narod svoj up in svojo prihodnost! —

Zatorej ti slovenski kmet, ti obrtnik, ti naš trgovec: res, daso časi slabi, ali če si le krajcar podaril za vseslovenski ponos in korist našo, za

Solnogradu, ne da bi le jeden list vedel o tem kaj pozitivnega povedati; vsi pa poudarjajo soglasno z večjo ali manjšo domišljijo, da so se dognali dogovori posebne politične važnosti. „Pester Lloyd“ zatrjuje temu nasproti, da se ondu ni nič posebnega obravnavalo, da pa so bili razgovori obeh ministrov, odgovarjajoči značaju avstrijsko-nemške zveze, povsem navzeti miroljubnega duha.

V zadevi **ogersko-hrvatskega** spora obravnaval je Tisza v nedeljo z vzajemnimi ministri na Dunaji in posledica temu je bila, kakor poroča „N. Fr. Pr.“, soglasna pritrditev vsem poslednjim ukrepom ogerskih ministrov. Ministri so baje dve uri razmotrivali hrvatsko zadevo s finančnega, vojaškega in s stališča njenega upliva na vnanjo politiko; po nasvetu Tiszovem se je na to sklenilo, da se ima vsa civilna in vojaška oblast Hrvatske izročiti deželnemu poveljniku, generalu konjice baronu Rambergu, ki je takoj včeraj odpotoval na Dunaj in od kojega se pričakuje, da bode brezpogojno izvršil ministerske ukrepe. Včeraj je bila na to zopet skupna ministerska seja pod predsedstvom cesarjevim, kjer so se storjeni sklepi objavili in Nj. Veličanstvu potrditi dali. Odločba cesarjeva se priobči uradno v dveh dneh. Ogerska vlada se bode pooblastila z veliko močjo, da uduši hrvatske nemire, v svesti si, da bode to težko opravilo in da jih ne bode še tako kmalu konec. Vender pa neče Tisza baje ni za korak odstopiti od svojih nakan ter neče nič vedeti o spravljeni politiki nasproti Hrvatom. „Nar. Listy“ poročajo, da bode v odzivnem pismu bana grofa Pejačevića izražena mu „kraljeva nemilost“.

Iz **Hrvatskega** dobajajo še vedno vesti o novih nemirih. V nedeljo so bili izgredi v Popovci in v Moravčah v Belovarski županiji, v Brlogu in v Vingrovci, pri Sv. Ivanu v Celini in v Veliki Gorici. V Zagorju so nemiri potihnili. Sodnijsko preiskovanje po državnem pravdnistvu se vrši z veliko energijo, ter se je doslej že razkrilo, da so bila poročila o komunistični smeri kmetijskih bupolnopolnem neistinita; tuj imetek se ni nikjer dotaknil, ves srd kmetov velja le davčnim izterjevateljem in občinskim organom. V Brlogu in Vingrovci odneslo je ljudstvo kip sv. Štefana iz cerkve ter ga oskrnilo. V Veliki Gorici je bil včeraj veliki letošnji sejm, h kojemu je bilo došlo na stotine kmetov. Po noči v jutro zbere se tolpa kmetov ter hoče razpošle in žandarmerijske kasarne sneti grbe, kar se jim pa ni posrečilo. Pri tem so metali kamenje ter pobili nekaj okenj. Štirje žandari so na to ustrelili ter usmrtili mesarja Arkota.

V Zagrebu je v nedeljo pri defileji povodom srečnega poroda cesarjevičevne prebivalstvo banu Pejačeviću napravilo burno ovacijo. Nad tisoč ljudi obkolilo je banovo kočijo ter jo spremljalo počasno korakaje, neprestano mahaje s klobuci in nazivaje ga s klici: „živio naš hrvatski ban!“.

Vnanje države.

Povodom Sobieskijeve slavnosti je pruski kultusminister šolskim oblastnjam v poljskih pokrajinah izdal ukaz, v katerem prepoveda dijakom višjih učilišč (z učiteljskimi seminari in pripravnicami vred), da se tudi izven šole ne smejo na nikakršen način udeleževati Sobieskega slavnosti. „Germania“ ostro obsodja to naredbo, piše: „Sobieski je bil zakoniti kralj vzhodne Pruske in velike vojvodine Poznańske, in ne glede na svetovno-zgodovinsko važnost pod njegovim vodstvom izvršene rešitve nemškega mesta Dunajskega iz turškega obleganja, ne moremo nikakor razumeti, kako da more minister legitimnega monarha, naročiti varuh zakonitosti, prepovedati slavljenje spomina zakoni-

„Narodni dom“, — ko prideš v Ljubljano in zagledaš tam veličastno domačo palačo, kaj se ti ne bodo zavedno razširile tvoje slovenske prsi! Kaj ne boš dvignil ponosno glave, češ: to je naše slovensko delo, to je naš narodni tempelj!

Pa ne samo mi, nego vsak k nam dospel tujec poreče, videč „Narodni dom“: čast in slava temu sicer malemu pa zdravemu in krepkemu narodu, ki si stavi take veličastne spomenike vzajemne domovinske ljubezni in središča svojega uma in dejanja!

Vi slovenski očetje pa sploh: kdo ve, če ne podpre danes ali jutri vaše sinove ravno „Narodni dom“ pri učenju, da bodo kdaj koristili človeštvu, narodu in državi ter čast delali vašemu rodbinskemu imenu?

Vsi napredovajoči narodi pred nami dajali so lepe vzglede dejanskega domoljubja: ti vidni zgledi vodili in krepili so nje in njihove naslednike do časne blagosti in do pozne sreče in slave.

Rojaci moji! veliko že smo storili Slovenci s

tega kralja. S takimi naredbami se Poljaki naravnost tirajo v krog panslavistov“.

Vodja **bolgarskih** liberalcev, Cankov, storil je bil, kakor vé „Romanul“ povedati, le-te pogoje za spojenje bolgarskih liberalcev s konservativci: sklicanje velikega sobranja, reforma volilne postave in pa da se knez Aleksander odreče diktatoričnim pooblastilom, katera mu je naklonil konstitučni zbor v Sistovu. — V Sredci kroži naslednja lista ministrov: izmed liberalcev Cankov, Balabanov in Stojčev; iz konservativcev Grekov. General Sobolev ostane samo kot minister-prvomestnik brez portfelja.

Po oficijalnih poročilih umrlo je v **Egiptu** od početka epidemije od 1. septembra 27.318 ljudi na koleri. Izmed angleške vojske podleglo je tej bolezni 140 mož. — Iz Kajire se javlja z dné 2. septembra, da je v zadnjih 24 urah v gorenjem Egiptu umrlo 50 ljudi na koleri, v spodnjem Egiptu pa nobeden.

Dopisi.

Iz Leseca 1. septembra. [Izv. dop.] Zopet se je dogodil slučaj, ki kaže olikanost naših Nemcev in nemškutarjev. Podoben je več enakim. Nemec provocira domačine in ujame časih kako gorko, koja potem daje dober zaslužek Konšek-ovemu sinu. Zmirom bolj redki pa postajajo taki dogodki, akoravno je provokacij dan na dan več. Ali slovenski zavedni kmetje, beroč domače liste, sprejemajo njihove nauke in se če dalje bolj ogibajo vsacega škandala, dobro vedoč, da pridejo v zobe lažjivim židovskim žurnalistom. Svesti si tega, obnašali so se tudi dné 29. avgusta zvečer čudovito mirno in hladnokrvno, akoravno so bili nezaslišano provocirani. Prišla sta namreč omenjeni dan z večernim poštnim vlakom dva nemška gospodiča v Lesce, gospod Avgust Mally in pomorski častnik pl. Zvolenski. Hotela sta se peljati v Podvin. Na gospoda Zvolenskega klic: „Fährt jemand nach Podwein?“ oglasi se kmet Bopret, po domače Kaps iz Mlina, ki je razumei Rothwein (Radovna) mesto Podwein, in pravi, da pelje do Bieda, od tam da pa je pot v Radovno preslaba in gospoda bodeta morala tja peš iti. Gospodu Zv. razburijo te besede vročo kri in, akoravno kmet razjasnuje svojo zmoto, ga ne posluša in mu pokaže nemško svojo omiko z besedami: „Der Sch...kerl will mich foppen“. Na to stopi drug posestnik iz Leseca k gospodu Zv. in prav mirno pravi: „Gospod, dovolite, ta mož ni Sch...kerl, temveč posestnik“, na kar brez vsacega druzega uzroka c. kr. častnik in nemški pesnik potegne sabljo in z njo okoli maha. Prijatelj njegov, g. Mally, ki je do sedaj bolj rolo pasivnega gledalca igral, pa izvleče revolver in moli napetega množici nasproti. Velika nesreča bi se bila morebiti zgodila, ako ne bi bila večina pričujočih slovenskih kmetov in fjakarjev nazaj držala in pomirila najbolj razburjene. Vse se je naznanilo sodnji in g. Zv. se bode zagovarjal pred vojaškim sodiščem, g. Mally pa pred okrajno sodnijo.

Vse hvale vredni so naši zavedni kmetje in lahko v vzgled „omikanima“ nasprotnikom. Hvala Bogu, da se je tako izšlo in da se je obvarovala naša lepa gorenjska stran pred lažjivimi dopisuni

slabimi denarnimi močmi a silnimi duševnimi napor. In če hočemo, stal bode kmalu nam samim v korist in čast „Narodni dom“, kot priča naše zavesti in narodne samostalnosti, katerej sledi tudi boljše denarno stanje, dvignil se bode kmalu „Narodni dom“ kot naše narodno svetilo in vodilo!

In s tem „Narodnim domom“ hočemo pokazati mej seboj nerazrušljivo vzajemno slovensko zvestobo; z njim hočemo glasno govoriti svetu, da se Slovenec iskreno zaveda svojega imena, da hoče biti gospodar na svojej zemlji; z „Narodnim domom“ hočemo pričati, da se je v nas ponovila kri Črtomirovih vojakov da „ni strašljivca v celem tem številu“... kadar gre za dom, za naš mili slovenski jezik, za našo narodno samostojnost, za našo ožjo in širšo domovino, za pravo omiko in pametno svobodo, kajti vedno pomnimo besede največjega slovenskega pesnika, našega Preširaa, „da manj strašna noč je v črne zemlji krili, kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi!“

Živimo in delajmo torej po moči in potrebi vsi za boljšo slovensko prihodnost!

in židovskim časopisjem. Kako bode pa „Laibacher Wochenblatt“ zagovarjal ta zastopnika nemške „Kultur und Bildung“? Naročnik.

Iz Slovenske dežele 3. septembra. [Izv. dop.] Ko sem jaz, gospod urednik, lansko leto (sedaj je tega ravno jedno leto in dva meseca) — z dobro namazanim jeklenim lokom (veste gospod urednik, lok se maže navadno s „kolofonijem“, jaz mažem svojega navadno s črnilom!) ko sem bil tedaj s tem „lokom“ v našem dnevniku I. za ušesi zaigral nekatere odkritosrčno komponirane piéce narodnega duha tacim nemškutarsko-„gesintten“ martinčkom, ki jim je že po izdanej jezikovnej naredbi našega ministra dr. Pražáka (Bog mu daj zdravje! gospod urednik.) — še vedno vražjo „apetitlosigkeit“ prouzročevala — slovenščina pri uradovanji, in citiral tiste tri ali štiri koticke, kjer se je naš jezik kar po domače pa „gemüthlich“ — za vrata deval in postavljaj, — lejte, zgodilo se je, da sem bil sunil in pa dregnil nekje in povsodi v pravo „sršenovo“ gnezdo, iz katerega se je zakadilo 8 ali 9 tacih žuželk naravnost v me in brenčalo godrnjaje, češ: To je „eine frechheit“, da se naši grehi v svet trobijo, i. t. d. Kaj pak! Ker pa se meni, gospod urednik, ne zdi vredno kaj bolj specialnega o tej vražjej „aféri“ vam javljati, vam povem le, da je po tem godrnjanju in brenčanju kmalu pokazal se upliv mojih pridig v našem dnevniku na iste psevdo-rodoljube — risum teneas amice! — kajti kmalu po tistem javkanju jeli so teči odloki, razsodbe, dopisi, in kar je take in jednake baže uradnih „šimeljnov“, — v takej gladkejši slovenščini, da je bilo, pa tudi zdaj je še, kakor pravi Nemeec: „eine Passion zum anschauen!“ — Pa je bilo res tako gospod urednik, in tudi danes je še tako: Uradništvo naše ni vse vredno obsodbe narodnega pogubljenja, marveč je tudi dobrega zrna dokaj vmes, ki se da počasi sčistiti in — oprati, le materijala ne sme človek napačnega vzeti, pa gre; — če pa bi mi Slovenci ne vzeli v roke pravega „materijala“, bi se pa našemu jeziku znalo ravno tako goditi, kakor se sedaj godi lačnemu dopisunu, ki je po Dunajskih nemško-judovskih listih, kakor pripoveduje „Ill. W. Extrablatt“, — laž v „kontroband“ nosil, in ki se imenuje z imenom: Rössler, in drugi njegov kompagnon alias „Schriftsteller“ (!?) Viktor Hahn, — in katera ima sedaj nekje na Dunaji pod varnim ključem kak sodnijski „kerkermeister“, mej tem ko bi tudi naš jezik znal kedaj pod „ključ“ priti, da ga ne varujemo odločno in pogumno, ter zahtevamo zanj prostor, kjer mu gre po vseh avstrijsko-svetovnih in pa božjih postavah, dočim bi dopisun — Ljubljansko budalo, ki nosi iz Kranjskega tudi laž v „kontroband“ in pa v Dunajske nemško-judovske liste, tudi smel „pod ključ“ priti, če bi se drznilo to budalo še kedaj nas Slovence zasramovati, — in če se piše ta duh makari Konechegg ali kakor hoče. Ni li tako gospod urednik? Vsaj tako misli vaš vražji Cerberus.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je župnijskemu in občinskemu predstojništvu v Bohinjski Bistrici za zgradbo cerkve 500 gold.; po toči in nevihti julija meseca poškodovanim prebivalcem v Veliki in Mali Bukovici, v Sozah in Harijah (občina Drnovo) 400 gold.; občini Mozel (Mösel) v Kočevju 200 gold. za notranjo opravo neke kapelice in za razširjenje šole; občini Knežak za stroške vodovoda 100 gold. in podobni Dvorska Vas (Höflern) 50 gold. za gasilno orodje.

— (Bakljado in serenado) pri g. dežel-nem predsedniku baronu Winklerji priredita v sredo zvečer povodom krsta hčerke-nadvojvodinje Njiju visokosti cesarjeviča in princeze Štefanije čitalniški pevski zbor in društvo Sokol. Gg. pevci in sokoli se zbirajo ob 8. zvečer v Čitalnici, od koder se bode pomikal spreved po mestu. — Pevski zbor ima v ta namen danes zvečer ob 8. svojo vajo, katere naj se udeležijo vsi gg. pevci.

— (Vojakom), v Ljubljani koncentriranim, zaukazala se je pripravljenost za odhod (marschbereitschaft). Zaradi tega ne bode na tri dni dolocenega manevra proti Logatcu, zaradi tega se reser-

visti, ki so dokončali vaje, neso odpustili domov, temveč morajo čakati nadaljnega povelja. Vojaki, ki so sedaj v Ljubljani, odmenjeni so neki na Hrvatsko, zlasti v Zagreb in okolico.

— (V Zagrebu) vlada sedaj popolni mir in vse vesti, ki se v tej zadevi kolportirajo po Ljubljani, nima jo nikakega temelja. Jedino, kar nam je zabeležiti, je to, da je občinstvo v nedeljo banu Pejačeviću napravilo veliko ovacijo s tem, da ga je iz tisoči in tisoči grl pozdravljalo „Živio ban!“

— (Petindvajsetletnica v Karlovc.) namenjena v 8. in 9. dan t. m. je brzojavno prepovedana. Karlovčane je ta prepoved jako nemilo zadela, ker so bile priprave velike in poslopje za slavnost že gotovo. To poslopje stane 3500 gold., razen tega potrosilo se je za slavnost že veliko novcev.

— (Za št. Kocijančičev spomenik) nabranih je 174 gld. 50 kr.

— (Vabilo k veselici), katero napravi Čitalnica v Vipavi dne 8. septembra 1893 v svojih prostorih. Program: 1. Gj. Eisenhut: „Ustaj rode“, zbor. 2. V. Lisinsky: „Tam gdje stoji“, zbor. 3. J. Kocijančič: „Oblačku“, zbor z bariton solo. 4. Gluh mora biti, šaloigra v jednom dejanji. 5. Šaljivi prizor. 6. Ples. Začetek točno ob 7¹/₂ uri zvečer. Ustopnina 20 novč., sedež 20 novč., k plesu 50 novč. K tej veselici uljudno vabi čitalnični odbor.

— (Vabilo) v izredni občini zbor „Savinjskega Sokola“, kateri bode v soboto dne 8. septembra t. l. ob 5. uri popoldne v Mozirski čitalnici. Dnevni red: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnika o telovadnih orodjih. 3. Razgovor o zastavi „Sav. Sokola“. 4. Volitev odbora za nabiranje prostovoljnih darov za zastavo. 5. Razni nasveti gg. društvenikov. Po občnem zboru zabavni večer s petjem in plesom. Svirala bode društvena godba. — V nedeljo 9. septembra priredi „Savinjski Sokol“ izlet v Šoštanj o priliki obletnice Šaleške Čitalnice. Sokoli se zberejo ob 1¹/₂ uri popoldne na gosp. Lipoldovem kegljišči. Točno ob 1. uri odhod v Šoštanj. Držati se je strogo uže znanega reda. Na zdravje! Odbor.

— (V Toplice na Dolenjskem) došlo je od 15. do zadnjega dne avgusta 129 gostov, vsega vkupe tedaj letos 1505 gostov. Ako ostane vreme tudi v septembru ugodno, nadejati se je, da sezona še ne bode pri kraju.

— (Specijalni krajevni repertoriji v drž. zboru zastopanih kraljevin in dežel.) Knjiga, ki izhaja pod tem naslovom v zalogi Alfreda Hölderja, c. kr. dvornega in univerznega knjigotrca na Dunaji, obstoji iz 13 zvezkov. Specijalni krajevni repertoriji, ki bodo izhajali naglo drug za drugim, ne obsegajo samo občin in krajev po političnej in sodnijskej razdelitvi, ampak nava-jajo tudi privsakem kraju vse njemu pripadajoče dele, to je: sela, posamezne naselbine, mline itd., da imajo le stalna topografična imena. Pri občinah in krajih se bode navajalo: Število hiš, število prebivalcev po spolu, veri in občevalnem jeziku, učni zavodi, šole, poštne, železnične, brzojavne in parobrodne postaje. Za one dežele, v katerih se govori dva ali več jezikov, se bodo priredili repertoriji v več jezikih, tako da se ne bodo navajala le po jezikih različna imena, ampak tudi vsi dostavki. Izdaja bo tedaj za Štajersko, Koroško in Kranjsko nemško-slovenska, za Primorje nemško-laško-slovensko-srbo-hrvatska, za Tirolsko nemško-laška, za Česko in Moravsko nemško-česka, za Šlezijo nemško-česko-poljska, za Galicijo nemško-poljska. Na takov način izide s krajevnimi repertoriji delo, kateremu za vse avstrijske pokrajine, jednako izdelanemu, še ni bilo prednika. To pa temveč, ker je knjiga sestavljena na podlagi vseskozi oficijalnih, povodom ljudske štetve po političnih uradih izdelanih in predloženih podatkov, ker torej podaja popolnoma avtentične podatke. Zvezki prihajajo na svetlo po deželah, in se vsak lahko posamezno kupi. Vsa zbirka bode v jednom letu dogotovljena. Cene posameznih zvezkov, katere se za sedaj ne morejo oatanko naznaniti, se bodo, kakor bo nanesel obseg, nastavile kolikor mogoče nizko in se bo vrh tega vsem c. kr.

uradom in oblastnijam, ki bodo naročale po nadrejenih jim višjih uradih, za 30% v ceni odjenjalo. Oglašanja na to delo prevzema tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Izdaja za Kranjsko bo obsegala okrog 190 strani in bo stala okoli 2 gld. 30 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 4. septembra. Cesarjevo ročno pismo nalaga Pražaku, da povodoni srečnega dogodka v rodbini cesarjeviča najhitreje stavi predloge za pomiloščenje oziravrednih kazencev.

Cesar ustanovil je iz zasobnega premoženja dve štipendiji po tri sto goldinarjev za rudarski akademiji v Ljubnem in v Pribramu, za montanno in gozdarsko akademijo v Ščavnici (Schemnitz), ki bodo imele naslov: Fran-Josipove ustanove v zlatu.

Budapešta 3. septembra. Nasvete oger-ske vlade, zadevajoče hrvatsko vprašanje, je Nj. Veličanstvo odobrilo. Uradni razglas formalnih odločeb se bode izvršil v dveh dneh.

Szigetvar 4. septembra. Antisemitski rokodelci ulomili in opustošili so predsinoči več prodajalnic. Policija ustrelila je dva, težko ranila jednega. Po prihodu eskadrona husarjev se mir ni več kalil.

Berolin 4. septembra. „Norddeutsche Allg. Ztg.“: Po novejših pojavih kaže se, da se slavohepnost Petra Karadjordjeviča razen Srbije razprostira tudi na druge dežele, osobito na Bolgarsko.

Hongkong 4. septembra. Petnajst tisoč kitajskih vojakov prekoračilo je mejo Tonkina in maršira proti Haidzoung-u.

Bratje Sokoli!

Povodom veselega dogodka v cesarskeji obitelji napravili bomo v sredo zvečer skupno s sl. pevskim zborom Čitalnice

serenado in bakljado

pred stanovanjem gosp. deželnega predsednika.

Vabim tedaj brate „Sokole“, da se v obilem številu udeležite te serenade, da bomo, kakor vselej, tndi zdaj impozantno nastopili.

„Sokoli“ zbirajo se v društveni opravi ob 8. uri zvečer v Čitalnici, od koder odrinemo skupno s pevskim društvom pred stanovanje gosp. deželnega predsednika.

Na zdravje!

Valentinčič.
starosta.

Narodno-gospodarske stvari.

Premišljevanje, kako bi se dalo kmetu in meščanu pomagati.

Vsako deževje spremeni ulice po vasi v mlakužo, ker se gnojnice iz dvorišč po njih razteka, mesto da bi se prestregla in po polji spuščala. Najboljše tvarine se po nepotrebnem kmetijstvu v kvar pogube, ker kmetovalec ne spozna, da z gnojnico najboljši deli gnojja odplavajo, ter da ostala po polji razpeljana šara nema niti polovico redilne moči od neizpranega gnojja. Ni čuda torej, ako polje od leta do leta manj obrodi, saj ga niti ne pognojimo niti ne obdelamo tako, kakor svet zahteva. Tako se godi po kmetih; kako pa v mestu, s kapitalom in inteligenco založenem? Človeški odpadki, najboljši gnoj, razcejaajo se po zemlji ter okužujejo vzduh in vodo; kajti jame, v katerih se zbirajo odpadki vsake hiše, spuščajo nabirajočo se sokrveo daleč na širjavo in globino, zato, ker neso tako trdno obzidane, da bi ne spuščale gnojnice. Isto tako so pa tudi odvodilni strženi zidani; kamor le-ti drže, tam se širijo zdravju škodljive snovi; slednjič se naučijo celo zidovje amonijaških solj.

Kanal, po katerih se odpadki odvrtaajo, držé naravnost v reko, da jo ognusijo. Ker pa iztoki gnojniških kanalov ne držijo naravnost v dno struge, temveč so razdeljeni po vsej steni obrežnih zidov, zgodi se čestokrat, da se nesnaga o suhi po suhem razliva, kar napravi na občinstvo baš tak utis, kakor bi ogledoval iz Peščenjaka taisto mesto, kamor se nosijo lonci krpat.

Da tu meščan z gnojem nič bolje ne gospodari od navadnega kmeta, a da je še nekoliko na slabejem, je razvidno; kajti kmetu gnojnica saj vod-

njakov ne kuži, ker dobiva vodo iz krepkih gorskih studencev. Meščanu so pa tu žile presekane ter zaman čaka na zdravo pitno vodo, katero v mesto priklicati se celo marmornim možem pred mestno hišo vkljub vztrajnemu naporu ne posreči.

Ko je prišla leta 1849. avstrijska posadka z 8000 možmi v zavazno trdnjavo Rastadt, prodajala je meščanom, ki so tam tudi zemljiški posestniki, gnoj iz vojašnice na leto za 7000 gld. Kupljeni gnoj so potem meščani zopet v obliki moke, krompirja in sočivja posadki nazaj prodajali; gotovo tako drago, da se je bil gnoj več ko trikrat izplačal.

Tudi v Ljubljani se človeški gnoj dobro prodaja, ker pridni Posavci vsako jamo z gnojem kupijo. Tako postopanje je zdaj tod tako v navadi, da je vprašanje po tacem gnoji vedno večje, ker so kmetovalci teh krajev izprevideli, kolike vrednosti je ta gnoj.

Navedel bi lahko več Ljubljanskih posestnikov, ki dobivajo za gnoj iz stranišč na leto več nego 100 gld., a nečem, ker se bojim davkarskim organom zopet nov oddelek prihodnine odkriti. — Ako že posamezni mestni gospodarji precejšnje svote za gnoj iz stranišč dobivajo, ali bi ne bilo mogoče vsa mestna stranišča tako urediti, da bi odpadki v bodoče ne bili za to, da bi mestnim očetom večno pregledavo delali, ter celo nekatere zapeljivali na pot popolnoma napačne rešitve te stvari s tem, da naj bi se v Cesarskem grabau naredila zatvornica, da bi se mestni smrad z večjo močjo odpeleval. To močvirskemu posestniku, kateremu že jedna neškodljiva zatvornica v Vodmatu preseda, gotovo ne bi ustrezalo, ker vsaka, še tako umno narejena vodna zagraja vodi odtok zadržuje. Tudi Ljubljancem to ne bi družega koristilo, nego da bi z velikimi stroški straniščem iztoke za kake 0.20 m. bolj globoko z vodo zakrilo. Kakšne koristi bi to še donášalo, bodem kasneje dokazal.

London, Pariz in tudi mnogo nemških mest, ki štejejo celo samo po 6000 prebivalcev, uredili so odstranitev mestnih odpadkov tako, da so ob obrežji rek, katere so doslej imele nesnago kakor pri nas v Ljubljani sprejemati in odnašati, naredili primerno prostorene kanale iz tvarine, ki nikakršne vode ne spušča. Le-ti kanali iztekajo se pod mestom v velike jame (reservoirs), v katerih se gnojnice prevzetih snovi večinoma iznebi, kateri se tukaj kot splav ustavijo in od tod v lajтах po polji razpeljavajo, ali se pa po strojih po okolu ležečem polji razdelé. Ostala, za rastline še mnogo redilne moči imajoča tekočina se, ako mogoče, naravnost na bližnje pusto polje po v to pripravnih jarkih napelje, kjer jej prst ves smrad odvzame. Ko bi to ne kazalo, naj bi se taka tekočina še le daleč pod mestom v reko spustila. Najnavadnejše pa je, da se iz teh gnojnih jam blato in voda, s stroji zmešana, na višje ležeče polje dviguje. Tod se po umno razpeljanih jarkih svet namaka. Iz gnojnice sprejme lačna zemlja ves gnoj, nepoužita voda pa odteče po polnem očiščena.

Tako so Londonci nad tisoč hektarov pod mestom ležečih pustot spremenili v rodovitno polje. Tudi Parižani so posnemali ta vzgled in preskrbujejo s pridelki in z mastno gnojnico napojenega sveta velik del mesta z mlekom in sočivjem.

Primerno ležečega in jako pustega sveta se pri Ljubljani ne manjka; velika puščava se razgrinja od Zaloga do mesta. Jako neprijeten utis dela ta kraj na vsacega po železnici potujočega; poleg mesta kjer je gnoja, da ga v vodo mečejo, pa taka pustota! Pa tudi Kodeljev svet ni dokaj boljši.

Obrežni kanali bi bili v Ljubljani z lahka narejeni, ker je strmec jako primeren, pa nikjer pretrgan. Voda za poplakovanje (sevice) bi se nad Kodeljskim mlinom iz Gradašice napeljala, ako bi mesto ta čas še ne imelo pitne vode napeljane.

Najboljše in najceneje bi se ta stvar rešila, ko bi se ob enem vršili obe za mesto jako važni naredbi, namreč, da se mesto z zdravo pitno vodo preskrbi, in da se mestna nesnaga meščanu in kmetu v korist odpelje.

Jame za nabirajoče se blato narediti bi bilo za desni breg v kraji pod prisilno delavnico, za levi pa pod Vodmatom. Iz jam bi se gnoj prodajal in, kar bi bilo še najbolj primerno, po polji v jarkih razpeljavsl.

Polje teh krajev leži za take naprave tako ugodno, da ne bi bilo treba nič družega storiti, nego jarke skopati za navračanje gnojnice in odvracanje ne popite očiščene vode.

Koliko kmetijskih članov po raznih listih nesmo že čitali o nevarnosti, ki žuga iz severne Amerike in Avstralije z velikansko konkurenco evropskemu kmetovalcu! Ta strah, nasledek kmetijskih grehov, pretil nam bode, dokler bodemo gledali skozi očala stare navade in malomarnosti; čas je, da ta očala potegnemo raz nosa ter začnemo naše polje zbolj ševati po učenih novih iznajdbah.

Na tisoče in tisoče štirjaskih mirijametrov leži še v Ameriki neobdelanega sveta, nepreštete so prerije; kdo je meril gozde, v katerih se sekira še ni zablížela? Gotovo, ta rodovit obširen svet vihti kot orjak gorjačo konkurenco nad evropskim pritlikovcem. Toda pomislimo še, da ima Evropa, ne da bi gozdom svoj prostor jemali, tretjino sveta neobdelanega: kot pašnik, blato, barje; obdelanega je pa ostalo le stoprav četrti del, kakor bi imel obdelan biti. Če mi dalje pomislimo, da nas stane mlatič 80 kr. do 1 gld., Amerikanca pa 2 do 3 dolarje na dan, bi se ne bilo bati tega tekmovalja, ako se poprimemo kmetijstva po novih skušnjah in načelih.

Kadar bo začel kmet gnoj bolj spoštovati, boljši polje obdelovati, in meščan izpozaavati, da zemljo ropa, ako pusti, da se blato iz stranišč v reko izliva, zginil bo strah tekmovalja ameriških pridelkov, pretrgalo se bo zagrinjalo, katero še danes meščanu vid jemlje, da ne izprevidi, da bogata okolica mesto bogati, da torej prospehu v kmetijstvu nasleduje razširjajoča se obrt in trgovstvo, ki imata glavna stajališča v mestih. Vsaka naprava, katera zadržuje napredek in razvitek kmetijstva, maščuje se pri obrtniku in trgovcu, ter koristi le maloštevilni kasti kapitalistov. Kratkovidno je torej dejanje, katero meri na to, da se naprava, ki vzdržuje nekoliko delavcev, kmetu v veliko kvar in le s tem podpira, da se mu vse mogoče zapreke stavijo, samo da nekateri denarni mogotci dobro shajajo.

Abotni so nasveti, ki iščejo meščanu zdravje ohraniti, ako se vodi odtok zabranjuje, da se po nemarnosti nakopičeni mestni odpadki nekoliko centimetrov bolj z vodo zakrijejo, kar kmetu vsako zboljšanje sveta ne le zabranjuje, temveč strastna brezobzirnost še te pičle, pač krvavo zaslužene pridelke uničuje.

Zaman je misliti, da bi se po sedanjih napravah o suši mesto smradu iznebilo, ker smrad ne puhti samo iz odvodnih kanalov, temveč pri vsakej luknji, katere drže mnogobrojne poleg pešpotov (trottoir) mestnih ulic. Ako se pokrije dušek pri iztoku kanala, puhti smrad toliko bolj pri požirnih luknjah poleg pešpota, — v mestu se po tem takem smrad množi in doseže se to, čemur se ogniti hoče.

Vsacemu s zdravim umom mislečemu mora v glavo, da goste, več mesecev nepretrgano trajajoče megle in puhteči mijazmi, čez katere se bolehní meščani toliko pritožujejo, izvirajo od tod, ker se po napačnih mestnih zgradbah vode v nad mestom ležeči ravnini zadržujejo.

Zasmehuje se borni kmet, ka ima gnojišče pred vrati, ter da se razliva gnojnice po vaških potih, a ni le meščan pomilovanja vreden, ki ima po zemlji kanale tako umno razpeljane, da mora mesto vode nekoliko filtrirano gnojnico iz svojih stranišč piti, vrhu tega pa se skozi mesto tekoča reka z vsakovrstno gnusobo tako ponesnaži, da jo še najslabeyših luž privajena kmetska živina piti neče. Meščan bi iz neokužene reke gotovo bolj zdravo pijačo dobil, nego jo dobiva iz mestnih vodnjakov.

Kmetica pere obleko in čedi hišno opravo v čistej studenej vodi, a meščanka pere in snaži škafe in drugo kuhinjsko opravo v s smrdljivimi odpadki vsake baže onesnaženi vodi. Snažne mestne gospodinje, se li vam to ne gnjusi?

Karal me bo marsikdo radi predrznosti, ka se spuščam celo v mestne zadeve; a to pride od tod, ker barjanu jezik teče, kadar je na suhem, nasproti družim, katerim se le na mokrem omaja.

Da je na suhem, zahvaliti se nema močvirskemu odboru, temveč trdincem, ki letos za dež proseč z obredom na polu pota ostanejo, kajti pripetilo se je čestokrat, da so obljubi zvesti v Tomišlje primahali; a dežja je bilo po tem toliko, da ni samo močvirje plavaj, ampak tudi trdinec. Bodimo torej v vsaki stvari zmerni! — S tem sklepa. Barjan.

Umrli so v Ljubljani:

3. avgusta: Franja Luks, komija hči, 4 mesece, Sv. Petra cesta št. 4, za drisko. — Fran Škerl, klepar, 28 let, Opekarska cesta št. 12, za plučno tuberkulozo.

Vožne liste
nemške in nemško-slovenske
priporočila po najnižji ceni
v Ljubljani.
"NARODNA TISKARNA"

Najbolje ter najceneje naročajo se
priznane dobre ročne mlatilnice, slamoreznice, vinske
tlačilnice ter vsi drugi kmetijski stroji
za točno plačilo in tudi na obroke
v najstarejši tukajšnji ter po vsem Kranjskem najbolj poznatej zalogi
pri A. Debevc-u v Ljubljani,

Marije Terezije cesta št. 10, pritlično.

(508—21)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.

31. avgusta: Jožefa Pust, hišnikova hči, 4½ l., Hradeckijeva vas št. 19, za sušico.

V deželnej bolnici:

29. avgusta: Helena Kastner, gostija, 72 let, za oslabljenjem.

Zahvala.

Odbor dijaške veselice na Vrhniki se prirčno zahvaljuje vsem onim gospodom, koji so tuje dijake tako gostoljubno sprejeli in pogostili, dalje čitalničnemu odboru za prepuščeno dvorano, gospodu šolskemu nadzorniku Levsteku za spremljevanje na glasovir, gospici Eglantini Viktorci Štuler, ter vsem onim, koji so sodelovali ali odbor pri tej veselici podpirali.

Vrhnika, dne 2. septembra 1883.

Poslano.

Slavnemu mestnemu magistratu v Ljubljani.

Zadnje dni bilo je izvršiti nekaj sobnih slikarskih in pleskarskih opravil v mestnem gradu „Pod Turnom“ (Tivoli). Pozvan je bil sobni slikar, mojster, kateri plačuje za svoje obrt davek in ima za njo vso sposobnost, naj preračuni, koliko bi delo veljalo, kar je poklicani mojster točno izvršil. A kaj se zgodi? Mestni magistrat izročil je za ravno isto ceno delo ubeglemu učencu slikarskega mojstra, kateri nema za to delo nikake opravilne sposobnosti in kateri ne plačuje niti vi-narja davka. Isto tako so se oddala tudi pleskarska dela v Tivolskem gradu nekemu nesposobnemu delavcu, kateri je svojega mojstra ostavil in kateri ne plačuje ni krajcarja davka in nema pravice pečati se s to obrtjo. Vprašamo slavní mestni magistrat: Ali ni dovolj obrtnikov teh dveh strok, ki so za obrt popolnem sposobni in plačujejo davek? Je-li slavní mestni magistrat že pozabil sklep mestnega zbora Ljubljanskega, da se ima vsako mestno delo oddati potom dražbe? Mi ne zahtevamo družega: ali naj oddaje slavní mestni magistrat za naprej mestna dela potom dražbe, ali pa naj jih izroči jednemu ali družemu za to sposobnemu mojstru na še obrti, ne pa ubeglim rokodelskim učencem, katere bi moral mestni magistrat zaradi pohajkovanja v prvi vrsti kaznovati.

Obrtniki sobnoslikarske in pleskarske stroke v Ljubljani:

(580)

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
3. sept.	7. zjutraj	730.68 mm.	+16.8°C	sl. szh.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	733.28 mm.	+21.0°C	sl. svz.	d. jas.	
	9. zvečer	735.48 mm.	+14.8°C	sl. svz.	jas.	dežja.

Srednja temperatura +17.9°, za 1.4° pod normalom.

Dunajska borza

dne 4. septembra t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld.	25	kr.
Srebrna renta	78	80	"
Zlata renta	99	45	"
5% marcna renta	93	20	"
Akcije narodne banke	836	—	"
Kreditne akcije	292	—	"
London	119	85	"
Srebro	—	—	"
Napol.	—	50	"
C. kr. cekini	—	66	"
Nemške marke	58	45	"
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	120	"
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	166	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	60	"
Ogrska zlata renta 6%	119	25	"
"	87	35	"
" papirna renta 5%	86	10	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114	"
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	118	30	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	107	20	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75	"
Kreditne srečke	100 gld.	166	"
Rudolfove srečke	10	20	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	28	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	231	25	"

Učenec

sprejme se takoj v dobro špecerijsko in galanterijsko prodajalnico v nekem trgu blizu Ljubljane, ako je dotični star 14—16 let in zna slovensko in nemško. Več pri upravnštvu tega lista. (568—3)